

Nr 51

Kungl. Maj:ts proposition angående inrättande av en nämnd för planering av flygtrafikledarskolan i Sturup, m. m.; given Stockholms slott den 10 mars 1972.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

BENGT NORLING

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att en nämnd inrättas för planering av flygtrafikledarskolan i Sturup. Nämnden skall ansvara för all verksamhet i samband med planeringen av flygtrafikledarskolan till dess ett permanent ledningsorgan för skolan bildas. Nämnden föreslås bli inrättad den 1 juni 1972.

Vidare föreslås att för ändamålet ett förslagsanslag av 1 000 kr. anvisas på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1971/72 samt att ett förslagsanslag av 1 000 kr. anvisas i riksstaten för budgetåret 1972/73.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 10 mars 1972.

Närvarande: Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena WICKMAN, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON, FELDT.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Norling, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *inrättande av en nämnd för planering av flygtrafikledarskolan i Sturup, m. m. och anför.*

Bakgrund

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallade dåvarande chefen för kommunikationsdepartementet den 24 november 1966 särskilda sakkunniga med uppdrag att utreda flygtrafikledningens organisation och därmed sammanhängande spørsmål (flygtrafikledningskommittén).

Flygtrafikledningskommittén har i februari 1969 avgett delbetänkandet (Ds K 1969: 2) Utbildning av flygtrafikledningspersonal samt i juli 1971 delbetänkandet (Ds 1971: 2) Flygtrafikledning 1980 — System och organisation.

På grundval av kommitténs förstnämnda delbetänkande beslöt 1970 års riksdag att en central skola för gemensam utbildning av civila och militära flygtrafikledare skulle inrättas (prop. 1970: 1 bil. 8 s. 206, SU 1970: 9, rskr 1970: 98).

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallades den 14 juli 1970 en sakkunnig (K 1970: 39) för översyn av utbildningsplaner för ny trafikledarskola samt en sakkunnig (K 1970: 40) för att utarbeta tekniskt-operativ specifikation för radarsimulator och annan teknisk utrustning vid ny flygtrafikledarskola vid Malmö-Sturup flygplats.

Arbetet med översynen av utbildningsplanerna beräknas kunna slutföras under våren 1972. Arbetet med specifikation av radarsimulatorens har slutförts och redovisades för mig den 29 december 1971. Kungl. Maj:t uppdrog därefter den 30 december 1971 åt luftfartsverket att verkställa anbudsinfordran på grundval av den redovisade specifikationen.

För att leda planeringsarbetet avseende flygtrafikledarskolan i Sturup tillkallades den 30 juni 1971 — med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande — särskilda sakkunniga (K 1971: 3). De sakkunniga antog benämningen ledningsgruppen för flygledarskolan i Sturup. I ledningsgruppens uppgifter ingår bl. a. att leda det fortsatta förberedelsearbetet för upphandling av simulator och övrig teknisk utrustning samt att leda arbetet med detaljplanering och programmering av den utbildning som skolan skall bedriva.

Vad beträffar arbetet med skolbyggnaden godkände Kungl. Maj:t den 21 januari 1972 byggnadsprogram för skolan, varvid uppdrogs åt luftfartsverket att i nära samråd med ledningsgruppen fortsätta projekteringsarbetet fram till kostnadsberäknade förslagshandlingar.

Inrättandet av en nämnd för planering av flygtrafikledarskolan i Sturup

Ledningsgruppen för flygledarskolan i Sturup har i skrivelse den 2 februari 1972 föreslagit, att en central nämnd inrättas för planering av flygtrafikledarskolan i Sturup.

Planeringsarbetet avseende flygtrafikledarskolan bedrivs f. n. med sikte på att skolan skall kunna tas i bruk den 1 oktober 1974. Dessförinnan bör dock vissa delar av skolans organisation träda i kraft bl. a. för att handha utbildningsplanering samt personal- och elevrekryteringsfrågor. Den hittillsvarande uppläggningsen har syftat till att detta skulle kunna ske den 1 juli 1972. Utgångspunkten har därvid varit det principförslag till skolans organisation som antogs av 1970 års riksdag, vilket innebar att skolan skulle ges en gentemot flygvapnet och luftfartsverket självständig ställning direkt under kommunikationsdepartementet.

Sedan 1970 års riksdag fattade detta principbeslut har emellertid förutsättningarna för den valda organisatoriska formen väsentligt förändrats. Flygtrafikledningskommittén har nämligen i sitt senaste delbetänkande, Flygtrafikledning 1980 — System och organisation, föreslagit att skolan skall ingå som en enhet i det av kommittén föreslagna nyinrättade flygsäkerhetsverket. Även reservanterna — som förordar att den gemensamma civil-militära trafikledningsorganisationen inordnas under luftfartsverket — anser att skolan åtminstone på sikt bör inordnas under den myndighet som har ansvaret för de funktioner som utbildningen vid skolan syftar till att ge kompetens för. Enligt ledningsgruppen synes man t. v. böra avvakta med att fullfölja planerna på inrättande av skolan med hittills förutsatt självständig organisatorisk ställning.

Det förberedelsearbete för skolan som bedrivs leds som nämnts av ledningsgruppen för flygledarskolan i Sturup. Ledningsgruppen saknar dock kompetens att fatta direkta beslut om verkställighet av olika erfor-

derliga åtgärder, vilket i stället ankommer på flygvapnet och luftfartsverket. Denna beslutsprocess försvårar avsevärt möjligheterna till en snabb och effektiv handläggning av planeringsproblemen. Handläggningen försvåras dessutom av att ledningsgruppen inte har någon verkställande tjänsteman.

Planeringsarbetet kommer att intensifieras under åren 1972 och 1973. Under dessa år måste nämligen vissa personal- och elevrekryteringsfrågor samt materielanskaffningsfrågor lösas samtidigt som administrativiteten av planeringen ökar i omfattning.

Mot bakgrund av planeringsarbetets omfattning och betydelse samt det faktum att ett provisoriskt ledningsorgan får svara för planeringsarbetet under ytterligare ett eventuellt två budgetår har ledningsgruppen funnit att nuvarande ledningsorgan borde förstärkas organisatoriskt samt ges beslutskompetens. Ledningsgruppen föreslår därför att en nämnd inrättas med uppgift att, till dess det permanenta ledningsorganet för skolan bildas, svara för den fortsatta planeringsverksamheten avseende flygtrafikledarskolan. Som exempel på denna organisationsform hänvisar ledningsgruppen till bilregisternämnden som svarar för planering och genomförande av centrala bil- och körkortsregister.

Nämnden bör ges samma principiella sammansättning som nuvarande ledningsgrupp, dvs. med representanter för flygvapnet och luftfartsverket under en från intressenterna fristående ordförande. Det synes lämpligt att dessutom kommunikationsdepartementet är representerat i nämnden för att därigenom åstadkomma en samordning med den inom departementet pågående beredningen av trafikledningsorganisationen.

Den föreslagna nämnden bör träda i funktion så snart som möjligt och därvid överta det fulla ansvaret för planering av flygtrafikledarskolan. Detta innebär att de arbetsuppgifter som lagts på de sakkunniga som nämnts i det föregående kan övertas av nämnden. Denna bör även ges inflytande över luftfartsverkets och flygvapnets nuvarande trafikskola resp. trafikledarskola.

Utöver personal som ställs till nämndens förfogande av flygvapnet och luftfartsverket bör nämnden få anställa en kanslichef samt en befattningshavare för ledning av den ytterst betydelsefulla utbildningsplaneringen jämte erforderlig biträdespersonal. Administrativa och kamerala uppgifter bör på nämndens uppdrag utföras av luftfartsverket mot ersättning.

Nämnden bör, i likhet med vad som föreslagits avseende flygtrafikledarskolan, finansieras med bidrag från intressenterna, varvid principen om full kostnadstäckning skall gälla.

Departementschefen

Flygtrafikledningskommitténs delbetänkande Utbildning av flygtrafikledningspersonal innehöll förslag avseende flygtrafikledarskolans organisation. Förslaget innebar att skolan skulle ges en gentemot flygvapnet och luftfartsverket självständig ställning direkt under kommunikationsdepartementet. På grundval av detta delbetänkande beslöt 1970 års riksdag att en central skola för gemensam utbildning av civila och militära flygtrafikledare skulle inrättas.

I flygtrafikledningskommitténs andra delbetänkande Flygtrafikledning 1980—System och organisation, har utredningen på nytt behandlat flygtrafikledarskolans organisatoriska ställning varvid föreslagits att den skall ingå som en enhet i det av kommittén föreslagna nyinrättade flygsäkerhetsverket. Två reservanter har föreslagit, att den gemensamma trafikledningsorganisationen inordnas i luftfartsverket och att även skolan åtminstone på sikt knyts till denna myndighet.

Frågan om skolans organisatoriska ställning samt flygtrafikledningskommitténs senaste betänkande bereds f. n. inom kommunikationsdepartementet. I avvaktan på resultatet av denna beredning bör inrättandet av skolan som självständig organisatorisk enhet — vilket enligt hittillsvarande planer beräknats ske den 1 juli 1972 — uppskjutas. Detta får emellertid, med hänsyn till skolans planerade driftstart den 1 oktober 1974 samt mot bakgrund av att verksamheten vid flygvapnets trafikledarskola vid F 2 Roslagens flygkår skall vara avvecklad senast den 1 oktober 1974, inte hindra att planeringsarbetet fortsätter på övriga punkter.

Förberedelser pågår f. n. för att genomföra den av riksdagen godkända omorganisationen av utbildningen av civila och militära flygtrafikledare. Sålunda arbetar en sakkunnig med frågor rörande utbildningsplaner för ny flygtrafikledarskola. Vidare har specifikationsarbetet avseende radarsimulatorens avslutats, varefter åt luftfartsverket uppdragits att verkställa anbudsinfordran på grundval av specifikationen. Luftfartsverket har dessutom av Kungl. Maj:t — efter godkännande av byggnadsprogram avseende skolbyggnaden — fått i uppdrag att fortsätta projekteringsarbetet fram till kostnadsberäknade förslagshandlingar.

En efter Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallad ledningsgrupp för flygledarskolan i Sturup fungerar f. n. som ledande och samordnande organ för planeringsarbetet avseende den nya flygtrafikledarskolan. I likhet med ledningsgruppen finner jag, att en för ändamålet särskilt tillskapad nämnd skulle ge de bästa möjligheterna att effektivt leda det återstående erforderliga planeringsarbetet.

Nämnden bör inrättas den 1 juni 1972 och vara verksam till dess det permanenta ledningsorganet för skolan bildas.

Nämnden skall planlägga och leda arbetet med omläggning till ny, gemensam utbildning av civila och militära flygtrafikledare till dess det permanenta ledningsorganet för skolan bildas. I nämndens åligganden ingår därvid bl. a. uppläggning och utformning av utbildningen, anskaffning av teknisk utrustning och övrig materiel samt rekrytering av personal och elever. Detta innebär att de arbetsuppgifter som lagts på de sakkunniga som nämnts i det föregående bör övertas av nämnden. Nämnden bör även ges inflytande över luftfartsverkets och flygvapnets nuvarande trafikskola resp. trafikledarskola. Detta kan lämpligen ske genom att luftfartsverket och flygvapnet ålägges samråds-skyldighet med nämnden i väsentliga frågor. På liknande sätt bör — liksom f. n. gäller för luftfartsverket och ledningsgruppen — byggnadsfrågorna handläggas i nära samråd mellan verket och nämnden.

Kungl. Maj:t bör besluta om nämndens sammansättning. Bland ledamöterna bör ingå företrädare för luftfartsverket och flygvapnet samt en från intressenterna fristående ordförande. Till nämndens förfogande bör finnas ett kansli bestående av en kanslichef jämte erforderlig biträdespersonal. Därutöver skall experter för särskilda uppgifter kunna knytas till nämnden.

Nämnden bör finansieras genom bidrag från intressenterna enligt principen om full kostnadstäckning. Kostnaderna bör delas lika mellan luftfartsverket och flygvapnet. Anslagsredovisningen skall baseras på nettoredovisning. Nämnden bör till Kungl. Maj:t ge in framställning om förslagsanslag för driftkostnader jämte inkomst- och utgiftsstat. Nämndens behov av rörelsemedel kan tillgodoses inom ramen för den rörliga kredit som 1970 års riksdag ställt till Kungl. Maj:ts förfogande för ändamålet (prop. 1970: 1 bil. 1 s. 44, SU 1970: 16, rskr 1970: 59).

Jag föreslår att medel till nämndens verksamhet anvisas under ett nytt förslagsanslag på sjätte huvudtiteln benämnt F 8 Kostnader för omläggning av flygtrafikledarutbildningen.

Hemställen

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

1. besluta att den 1 juni 1972 skall inrättas en särskild nämnd med de uppgifter som jag har angett i det föregående,
2. till *Kostnader för omläggning av flygtrafikledarutbildningen* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1971/72 under sjätte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
3. till *Kostnader för omläggning av flygtrafikledarutbildningen* för budgetåret 1972/73 under sjätte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

